

Hiljem, kui Mooses kasvas, jagas Sofi oma teadmisi temaga.

Karja ajades on Mooses tavaliselt nii kaua rihma otsas, kuni mõni kariloom teistest maha jääb või võssa keerab, siis laseb Roberta koera lahti. Tema ülesanne on kari kokku ajada.

Veiste jaoks autoriteet

Veiste jaoks on Mooses suur autoriteet. Tema hallata on 89 herefordi lihaveist ja 8 hobust Kõinastu laiul ja Kõinastu leel. "Sofi kardab üksi veiseid ajada, aga Mooses on nagu lõvi. Teda tuleb pigem tagasi hoida."

Kariloomad ei pruugi loomu poolest koera karta ning võivad talle ka vastu hakata. Neil on tugevasti väljakujunenud nn hundiinstinkt – nii kaitsevad nad looduses karja ja vasikaid.

Eelmisel aastal tuli tallu kümme uut looma. Kui nad Moosese esimest korda nägid, tahtsid nad teda grupis rünnata.

Mooses seisis perenaise kõrval. Omal algatusel ei tohi koer loomi ajama minna. "Mul hakkas juba tõsine hirm, olin veel lapsevanhaga..." meenutab Roberta.

Siis andis Roberta Moosesele käsu veised ära ajada. Koer sai sellega suurepäraselt hakkama.

Uustulnukad tegid hiljem veel mõne katse rünnata. Ilmselt polnud nad kas varem üldse koera näinud või olid kohanud vaid sellist, kes neid kartis. Viimaks leppisid sõralised asjaoluga, et imelik küll, aga siin ongi nii, et koer neid kamandab.

Sõbralik ja ustav

Roberta on tähele pannud, et kui bern saab palju liikuda ning instinktipärast

tööd teha, on ta kodus rahulik ja mõnus kaaslane.

Roberta leiab, et Berni alpi karjakoer on oma loomult dominantsem kui labrador. Kuigi Sofi on vanem ning peres kauem olnud, on Mooses ikkagi liider. Roberta kirjeldab teda kui soliidset tegelast, kes laseb vahel ka "daamil" otsustada.

Berni alpi karjakoer on väga sõbralik ja tahab tohutult oma peremehele meeldida. Ta on ühe peremehe koer. "Kui labradori saab vorstitükiga ära osta, siis bern on selles osas üsna umbusklik."

Instinkt karja ajada käivitub karjakoeral sobivas keskkonnas küll ise-

enesest, kuid et seda õigesti suunata, oleks Roberta arvates hea teda koolitada.

Kindlasti vajab iga koer olenemata tõust põhikoolitust.

Roberta hinnagul ei saa eraldi välja tuua inimtüüpi, kes sobiks karjakoeraga tegelema, kuid ühes on ta kindel: "Loomi on vaja armastada ning neid kindla käega kasvatada, sealjuures ilma piitsata, präänikuga.

Loomulikult on esimene ja tähtsaim tingimus koera võtmiseks, et oleks aega ja tahtmist temaga tegeleda."

KAIRI OJA

TÄPSUSTUS

Hamster eelistab üksi olla

Maikuu viimases Targu Talitas oli jutt kahest hamstrinoorukist, kes ühes puuris elavad.

Tegelikult hamstritele ühiselu ei sobi. Hamster on üksiklane, ta ei tunne vajadust liigikaaslaste seltsi järele. Ka looduses hoidub loomake omaette, ta ei luba oma piirkonda (mis on üsna kitsuke, sest kui palju sa ikka nii lühikestel jalgadel läbi lipata jaksad) mitte ühtegi teist hamstrit.

Põhjus on lihtne – nii väikesel alal lihtsalt ei pruugi kahe jaoks toitu jätkuda.

Ühes puuris elavad hamstrid tekitavad teineteises stressi. See ei pruugi väljenduda seni, kuni mõlemad on pisikesed, kuid reeglina hakkab hiljem üks hamster teist nn oma territooriumilt minema ajama. Aga kuhu sa lähed, kui puuriseinad on ees?!

Parem oleks osta kummalegi hamstrile oma puur.

See on aga tõsi, et suurem osa närilistest vajavad seltsi. Näiteks nii deegud, liivahiired kui rotid on päris õnnetud, kui peavad üksi elama.

ANNELI SIHVART,
loomahuviline

